

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

по тиражуванню навчальних матеріалів, організації поточного контролю та обліку навчальних досягнень студентів.

Для студентської спільноти наявність чіткої, мотивуючої та керованої траєкторії персоналізованого навчального процесу, миттєва доступність навчальних матеріалів та обов'язковість і несуб'єктивність «машинного» контролю досягнутого рівня компетентності має стати достатнім стимулом для якісного відношення до власних навчальних обов'язків.

Як відомо технічним спеціалістам, процес переходу системи на новий рівень (наприклад впровадження нової технології) може бути реалізовано в безкінечній кількості варіацій: від повного краху внаслідок створення «нестійкої» системи до майже повної відсутності руху в системі при недостатньому керуючому впливі.

Ті ж фахівці порекомендують три типові варіанти реалізації такого переходу: від високоенергетичного «коливального», що допускає серію «перегинів» та жорстких керуючих впливів, проте відрізняється швидким досягненням бажаного результату, до помірно-енергетичного, планомірного та м'якого, без суттєвих керуючих впливів, недоліком якого є в разі триваліший процес переходу, такий тривалий, що результат впровадження нової технології може запросто загубитись серед інших «викликів часу».

Оптимальний варіант, як завжди, десь посередині між цими крайнощами...

УДК 378.147.88

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛАБОРАТОРНОГО ПРАКТИКУМУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

**К.Ю. Ханчич, Н.А. Власюк, Ю.В. Семенюк,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Вже декілька років дистанційна освіта в Україні та світі розвивається з вимушеним прискоренням у зв'язку з карантинними обмеженнями та іншими обставинами. Її якість неперервно підвищується завдяки використанню найновітніших методів подачі інформації та інструментів для її опанування [1]. Треба також наголосити, що попит на дистанційну форму навчання саме для здобуття вищої освіти та професійної кваліфікації на сьогодні дуже високий, оскільки він пов'язаний з більшою мобільністю здобувача [2]. Окрім цього, є актуальні проблеми, пов'язані з поступовим переходом від традиційної форми навчання до переважно дистанційної. Серед них низька соціалізація та навички комунікації, розсіяна увага, «розгубленість» у зростаючому потоці інформації, більший акцент на самоорганізацію здобувачів, а також неможливість набуття практичних навичок, наприклад, на лабораторних заняттях. Останнє найбільш суттєво впливає на рівень освіти з природничих, технічних та технологічних спеціальностей. Крім того, існує думка [3], що технічний прогрес як в освіті, так і в цілому дещо негативно впливає на розвиток інте-

лектуального потенціалу людини, оскільки певним чином заміщує її розумову діяльність. Але ця тема є дискусійною.

На сьогодні необхідно констатувати, що не зважаючи на успішне впровадження концепції розвитку дистанційної освіти в Україні [1], необхідність забезпечення якості практичних умінь і навичок здобувачів, що навчаються за природничими, технічними та технологічними напрямками, є актуальною проблемою.

Зважаючи на викладене, авторами цієї доповіді запропоновано та апробовано власний спосіб організації лабораторного практикуму з дисциплін «Хімія», «Хімія природокористування» та «Хімія навколишнього середовища» в умовах дистанційного навчання. Кафедра екоенергетики, термодинаміки та прикладної екології ОНАХТ забезпечує проведення лабораторних та практичних робіт з наведених дисциплін для великої кількості студентів, серед яких екологи та інженери – майбутні вчені, дослідники, працівники критично важливих галузей нашої держави. З метою надати можливість найефективніше опанувати знання та набути відповідні навички, зроблено акцент на максимальне відтворення умов присутності та участі здобувача у виконанні всіх етапів лабораторної роботи.

Для цього викладач і лаборант власноруч виконують усі етапи лабораторних робіт безпосередньо у хімічній лабораторії. Увесь процес, починаючи зі зважування реактивів та закінчуючи результатами досліду, детально записується на відеокамеру з поясненнями та коментарями. Потім фрагменти відео монтуються з фотографіями (див. наприклад, рисунки 1 і 2), що містять необхідні дані для розрахунків (табличні дані, умови виконання експерименту, результати вимірювань, хімічний склад використаних сполук тощо). Також кінцевий відеофайл, що надається студентам, містить необхідні посилання на літературу та теоретичні відомості за темою роботи, фотознімки дослідних зразків.

Досвід уже проведених лабораторних робіт свідчить, що такий підхід дозволяє, не переключуючи увагу, прослідкувати увесь процес виконання лабораторної роботи та заочно взяти у ній участь, що позитивно впливає на сприйняття матеріалу.

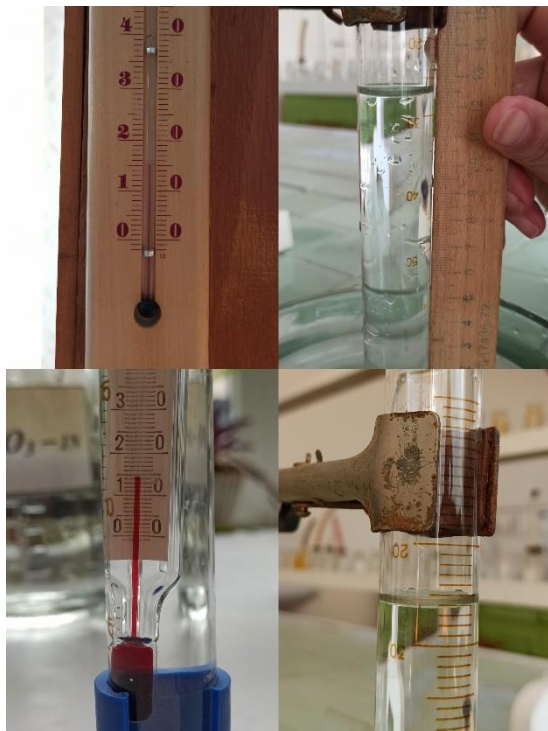

Рис. 1 – Шкали вимірювальних приладів з даними для розрахунків

Рис. 2 – Приклади устаткування та дослідних зразків

Слід відзначити такі особливості запропонованого підходу:

- здобувач вивчає дії викладача і лаборанта при роботі з різними хімічними речовинами, явищами та процесами, що дає змогу краще засвоїти не лише матеріал, а й правила техніки безпеки, з вивчення яких завжди починається лабораторний практикум;
- здобувач вчиться візуально розрізняти хімічний посуд та прилади, запам'ятовує їхні назви;
- здобувач вчиться візуально розрізняти хімічні сполуки та їх властивості;
- здобувач вчиться описувати хімічні процеси, що вивчаються, не лише кількісно, а і якісно;
- за можливості на відео замість готових цифр наводиться шкала вимірювального приладу з відповідними позначками, що імітує роботу з реальними приладами;
- за можливості дослід виконується декілька разів для отримання індивідуальних експериментальних даних для кожної групи здобувачів.

Запропонований підхід до організації лабораторного практикуму дає можливість ефективніше перетворити візуальне сприйняття у практичні навички, максимально задіяти студентів у виконанні лабораторної роботи. Така практика вже дає позитивні результати. Ми сподіваємося, що наш досвід стане у нагоді викладачам інших природничих, а також технічних і технологічних дисциплін та дасть можливість українським здобувачам отримати якісніші знання і навички та вийти на високий конкурентний рівень у світі.

Список використаної літератури:

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України 20 грудня 2000 р.).
2. Биков В.Ю. Дистанційна освіта: актуальність, особливості і принципи побудови, шляхи розвитку та сфера застосування // Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології: Колективна монографія. – К.: Атіка, 2005. – 252 с., с. 77-92.
3. Петренко М.М., Корнєєва Т.С. Розвиток інтелектуального потенціалу студентів: Навчальний посібник. - Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2017. - 272 с.

УДК 378.4.018.43:37.091.59

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

**О.М. Кананихіна, Т.М. Турпунова, Д.О. Бондарчук,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Одним із видів інновацій в організації вищої освіти є введення дистанційного навчання. Ідея дистанційної освіти полягає в тому, що навчальна взаємодія викладача зі студентами відбувається у віртуальному просторі, що дає здобувачам можливість отримувати освіту, перебуваючи на будь-якій відстані від закладу вищої освіти.

Студентське самоврядування має дуже важливу роль в організації навчального та позанавчального процесу. Студентське самоврядування – це один з яскравих прикладів як з молодого віку почати реалізовувати своє майбутнє і майбутнє своєї країни.

Вступивши до закладу вищої освіти, студент отримує пропозицію долучитись до студентського самоврядування і зробити свій внесок в розвиток навчального закладу, міста, країни. Це дійсно важливий крок, адже окрім можливостей, студентське самоврядування передбачає виконання певних обов'язків.

Молодь, яка навчається в нашій академії, активна і талановита. Для самореалізації, вміння самостійно вирішувати проблеми у нас діє студентське самоврядування. Саме студентський актив захищає і відстоює інтереси студентів, пропонує нові ідеї щодо розвитку рідної Alma mater, організації в ньому навчально-виховного процесу, наукової діяльності та допомагає ці ідеї втілювати в життя.

Для отримання знань та вибору успішної роботи в академії створено всі умови – безцінні бібліотеки з корисною інформацією, удосконалені лабораторії та досвідчений викладацький склад, які дають такі знання, щоб кожен став висококваліфікованим спеціалістом.

В умовах дистанційного навчання студентська рада академії намагається створити атмосферу цікавого та насиченого життя.

	СТАННЯМ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ Т.Д. Маркова, Г.Б. Пчелянська	
19	ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ О.О. Євтушевська	56
20	ВИВЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ О.В. Шепелева, ВСП «Фаховий коледж нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ», м. Одеса Г.О. Саркісян, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	58
21	ВДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ AutoCAD С.Л. Колесніченко, А.Д. Салавеліс	60
22	КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ Я.Г. Верхівкер, О.М. Мирошніченко, М.В. Шенгелая	62
23	ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК ФАКТОР ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ О.Л. Гаркович, М.М. Мадані	65
24	ФАКТОРИ ОПТИМІЗАЦІЇ ТА ДИСТАНЦІЙНА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ С.М. Соц, І.О. Кустов, Ю.Я. Кузьменко	67
25	ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Л.Г. Віннікова, О.В. Синиця	68
26	СТАН, РИЗИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ А.Р. Антонова	70
27	СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ, ЯК СКЛАДОВА АВТОМАТИЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ І.І. Яровий, ВСП «Механіко-технологічний фаховий коледж ОНАХТ», м. Одеса	72
28	ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛАБОРАТОРНОГО ПРАКТИКУМУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ К.Ю. Ханчич, Н.А. Власюк, Ю.В. Семенюк	75
29	РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ О.М. Кананихіна, Т.М. Турпурова, Д.О. Бондарчук	78
30	ЛЕКЦІЯ В РЕЖИМІ ОНЛАЙН ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ ОЧИМА ВИКЛАДАЧА	80